

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК на освітньо-наукову програму третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 201 «Агрономія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство», розробленою в Сумському НАУ на період 2024-2028 років.

Метою освітньо-наукової програми (ОНП) визначено набуття аспірантами інтегральних, загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей щодо здійснення інноваційної викладацької та науково-дослідної діяльності природничого спрямування. Реалізація програми розрахована на потужний кадровий та науково-технічний потенціал Сумського НАУ.

Індивідуальність програми забезпечується її орієнтацією на екологічні та природоохоронні аспекти у веденні аграрного виробництва України. Можливість реалізації цього напрямку забезпечується наявністю широкого спектру спеціальностей природничого спрямування (Карантин та захист рослин, Лісове господарство, Садово-паркове господарство, Екологія), сформованими науковими школами, наявністю відповідних державних та міжнародних наукових програм.

У наданій для рецензування ОНП враховано зауваження представників Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Оновлено цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти; визначено програмні результати навчання з урахуванням позицій та потреб зацікавлених сторін, урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Обсяг освітньо-наукової програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для здобувачів третього рівня вищої освіти - доктора філософії. Послідовність вивчення дисциплін, план та графік навчального процесу також є логічно обґрунтованими.

На підставі ознайомлення з освітньо-науковою програмою зі спеціальності 201 Агрономія третього (освітньо-наукового) рівня розробленої проектною групою фахівців Сумського НАУ вважаю, що за концептуальним підходом, змістом та розподілом видів навчальної та дослідної активності програма є інноваційною, змістовною і відповідає потребам ринку праці.

**Директор Департаменту
агропромислового розвитку Сумської ОДА,
кандидат економічних наук, доцент**

Олександр МАСЛАК

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму третього рівня вищої освіти за спеціальністю 201 Агронімія розроблену в Сумському національному аграрному університеті.

На світовому ринку праці спостерігається стабільна потреба у висококваліфікованих фахівцях третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, здатних до переосмислення наявної та створення нової професійної практики. Додатковим фактором є виклики пов'язані зі збереженням природного середовища, зміною парадигми у веденні с. – г. виробництва у країнах ЄС та Північної Америки. Особливо актуальною є потреба у фахівцях із природничих наук.

Надана для рецензування освітньо-наукова програма здатна забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців для державних та приватних наукових установ та університетів здатних здійснювати сучасні високотехнологічні розробки та проводити науково-аналітичні дослідження.

Особливістю цієї програми є проведення навчання в активному дослідницькому науковому середовищі Сумського НАУ, що сприяє використанню інтерактивних, відкритих та проблемних лекцій, семінарів. Кадровий потенціал та науково-лабораторна база університету є цілком достатніми для реалізації програми можливості проведення досліджень та апробації їх результатів. У організаційному аспекті в університеті створено умови для підготовки та проведення процедури захисту дисертації.

Керівник та члени проектної групи є відомими фахівцями в українській та міжнародній науковій спільноті мають публікації у рейтингових міжнародних журналах, що характеризує спрямованість ОНП на підготовку дослідників не лише для регіонального або державного, але й для світового наукового простору.

Вважаю, що освітньо-наукова програма третього рівня вищої освіти за спеціальністю 201 «Агронімія» відповідає вимогам, які є обов'язковими до такого роду освітніх програм та може бути рекомендована до впровадження Сумському національному аграрному університеті на період 2024-2028 років.

Директор Інституту сільського господарства
Північного Сходу НААН України,
доктор с. – г. наук, член-кореспондент НААН

Віктор КАБАНЕЦЬ

РЕЦЕНЗІЯ на освітньо-наукову програму зі спеціальності 201
Агрономія третього рівня вищої освіти, розроблену у Сумському
національному аграрному університеті.

Постійний розвиток науки і техніки та стійка тенденція до змін навколишнього середовища й зростання потреби в продуктах харчування ставить нові виклики перед суспільством. Важливим фактором у вирішенні поставлених завдань є підготовка висококваліфікованих, мотивованих, наукових кадрів за агрономічними спеціальностями. Незвід'ємною характеристикою таких фахівців є високий рівень теоретичної та експериментальної підготовки, навичок роботи з сучасним науковим обладнанням, підтримка та розвиток наукових контактів із провідними науковими установами світу.

Надана для рецензування освітньо-наукова програма розроблена колективом фахівців факультету агротехнологій та природокористування Сумського НАУ на період 2024-2028 років. Обсяг та наповнення програми є цілком достатніми для формування сучасного науковця здатного до самостійних, системних досліджень природничого спрямування. Досить широкий перелік суспільних та економічних дисциплін сприяють розвитку компетентностей необхідних для керівництва науковими групами або участі в реалізації міжнародних наукових програм.

Враховуючи сказане вважаю, що зміст та наповнення освітньо-наукової програми розробленої років відповідає вимогам із підготовки фахівців у галузі природничих наук, діючому Стандарту щодо підготовки фахівців третього рівня вищої освіти за спеціальністю 201 Агрономія. Програма може бути рекомендована до впровадження у Сумському національному аграрному університеті.

Директор Сумської філії
Українського інституту експертизи сортів рослин,
кандидат с. – г. наук, доцент

Микола САХОШКО